

N:o 103.

Af Herr **Pehr Nilsson** från Norrbottens län: *Om ändring i 10 Kap. 2 § Giftermålsbalken, angående makars giftorätt i bo, samt 12 Kap. 3 § Ärfdabalken, rörande efterlevande makes fördel.*

I nu gällande lag om giftorätt makar emellan stadgar 10 kapitlet 2 § Giftermålsbalken, att uti den fasta egendom å landet, som endera maken före eller under äktenskapet ärft eller förut förvärfvt, den andra maken icke skall ega giftorätt. Detta stadgande har hittills föränledt och skall säkerligen, om det fortfarande får kvarstå, äfven hädanefter förorsaka mången och stor orättvisa, ja icke sällan lidanden, då fall inträffa, att ena maken i boet infört en med gäld till sitt fulla värde behäftad ärfd eller före äktenskapet förvärfd fast egendom, och den andra maken kontanta penningar, med hvilka sistnämnda boets skulder liqvideras. Om nu inträffar, att den af makarne, som i boet infört den fasta egendomen, med döden afgår utan att han upprättat något förordnande om sin qvarlätenskap till förmån för den efterlevande maken samt icke efterlemnar med honom sammanafnade barn, blifva den affidnes släktingar arftagare samt taga om hand och tillträda dennes andel i det gemensamma boet, hvaraf följden mången gång blifver, att den efterlevande maken förlorar allt hvad han i boet infört. Om barn lefva efter den affidna, så tillträda dessa den efterlemnade fasta egendomen; men ehuru dessa enligt lag och mensklig ordning äro förbundne att förse sin efterlevande fader eller moder med kläder, föda, skötsel och nödigt husrum, har man ofta sett och hört, att de uraktlåt it just denna deras såväl menskliga som lagliga skyldighet, hvaraf följden blifvit, att den efterlevande fadren eller modren måste anlita lagens hjälp, för att af sina barn utbekomma till och med det för sitt uppehälle aldri nödvändigaste, nemligen mat för dagen. Mången gång har det varit förknippadt med så stora svårigheter och tidsutdrägt att utbekomma hvad man sålunda billigtvis haft att påräkna, att ingen annan utväg funnits för den på all sin egendom sålunda beröfvade efterlevande fadren eller modren, än att anlita den allmänna välgörenheten, som ofta måste fortfarande under hela dess återstående lifstid fortfara. Att helt oförmodadt och utan eget förvällande, men blott genom ett oförmodadt dödsfall, försättas i sådana omständigheter för en person, som varit i

besittning af nödig utkomst för sig och de sina, måste icke allenast för den person, som drabbas af en slik olycka, utan ock för hvarje människa kännas hårdt och obilligt samt bör, om möjligt, genom en förändrad lagstiftning förekommas, hvartöre jag vågar, på grund af hvad jag sålunda anfört, föreslå:

att 10 kapitlet 2 § *Giftermålsbalken* måtte erhålla sådan förändrad lydelse: Man och hustru ege, sedan de bygt äktenskap eller sammanvigde äro, giftorätt till hälften hvardera, så i den fasta som i den lösa egendomen, ehvad den är ärfd eller förvärfd; samt att i sammanhang dermed 12 kapitlet 3 § *Ärfdabalken*, i hvad den stadgar om efterlevande makes fördel, må upphöra att vara gällande, då den afidna eger efterlevande bröstarfvingar.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1873.

Pehr Nilsson,
från Norrbottens län.

N:o 104.

Af Herr **Pehr Nilsson** från Norrbottens län: *Om upphörande af stämpelpappersafgift för skuldebref och andra fordringsbevis.*

Ehuru jag har mig bekant, att vid flera föregående riksdagar motioner blifvit väckta om förändring i eller borttagande af nu gällande stadganden i fråga om Charta Sigillata eller stämpelpappersafgifts erläggande för skuldebref eller andra fordringsbevis, såväl då de vid domstol företes för vinnande af in-teckning eller för annat ändamål, som ock då de aflemnas till exekutor för indrifning m. m., men att samma motioner icke vunnit Riksdagens bifall, vågar jag likväl nu ånyo framställa samma förslag, fullt öfvertygad derom, att det är grundadt på billighet och rättvisa.

Såsom bekant är, innehåller nu gällande Förordning angående stämpelpappersafgiften samt hvad vid kontrollen och uppbörden deraf bör iakttagas, icke föreskrift derom, att skuldebref eller andra fordringsbevis skola förses eller beläggas med stämpel-